Java 3. Polymorfismus

1 Polymorfismus

Třetí základní vlastností OOP je polymorfismus. Je to vlastnost programovacího jazyka, která využívá dědičnost tak, že umožňuje zacházet s objekty se stejným rozhraním jednotným způsobem.

Určitý typ úloh vede u jazyků bez polymorfismu k algoritmům, v nichž se nevyhneme složitým podmíněným příkazům a větvení s přepínači (příkaz switch). Pomocí polymorfismu lze tyto úlohy řešit mnohem elegantněji a hlavně flexibilněji. Takové programy s polymorfismem lze snadno rozšiřovat a to dokonce i beze změny samotného algoritmu.

Nejčastěji se pro polymorfismus využívá faktu, že potomek realizuje stejné rozhraní (tedy množinu veřejných metod) jako jeho předek. V Javě lze ke stejnému účelu využívat i datový typ **interface**, díky čemuž lze stejně zacházet i s objekty, které nejsou spolu příbuzné, ale přesto vykonávají stejný druh činnosti. Například létat dokáže letadlo, holub i papírová vlaštovka. Zjevně ovšem nejde o příbuzné třídy. Možnost používat typ **interface**, který všechny tyto třídy implementují, nám umožní vyvarovat se absurdním pokusům vytvářet pro ně společného předka.

1.1 Polymorfismus se třídami

Základní schéma využití polymorfismu vyžaduje mít několik tříd se společným předkem. Tyto třídy budou překrývat virtuální metody předka[1] a budou tak reagovat na stejnou zprávu vždy po svém.[2] Velice často se v tomto případě používají pro předky abstraktní třídy.

```
public abstract class Tvar {
  public abstract double getObsah();

  // další metody...
}
```

1 V Javě jsou všechny běžné metody virtuální. Výjimku tvoří finální metody.

2 *Reagovat na zprávu po svém* znamená, že když potomek překryl metodu předka, bude volání této metody v potomkovi dělat něco jiného, než když tuto metodu zavolám v objektu typu předek.

```
public class Ctverec {
  @Override
  public double getObsah()
  { return this.sirka*this.sirka; }
  //...
}
```

```
public class Obdelnik {
  @Override
  public double getObsah()
  { return this.sirka*this.vyska; }
  //...
}
```

Dále polymorfismus vyžaduje vyrobit proměnnou typu předek, do které se ale vloží reference na dynamicky vyrobený objekt typu potomek. Obvyklé je, že se rovnou pracuje s polem nebo kolekcí takových proměnných.

```
Tvar[] tvary = new Tvar[5];
tvary[0] = new Ctverec(10);
tvary[1] = new Obdelnik(3, 5);
//...

double plocha = 0;
for (Tvar t : tvary){
  plocha += t.getObsah();
}
```

Všimněte si, že do proměnné typu předek (Tvar) jde přiřadit reference na dynamicky vyrobeného potomka. V tomto směru je to typově kompatibilní, protože potomek v sobě *obsahuje* objekt typu předek. Proměnná typu předek (t) pak může volat pouze metody svého typu, tedy předka. Finta je ale v tom, že když potomek překryl virtuální metodu předka, bude se v tomto případě volat metoda potomka. V naší ukázce pěkně každý tvar spočítá svůj obsah podle toho, jestli je to čtverec nebo obdélník.

1.2 Polymorfismus s rozhraními

V Javě jde vyrobit datový typ **interface**. Je velice podobný abstraktní třídě, ale nemůže obsahovat žádné atributy a obsahuje pouze hlavičky metod (klíčové slovo **abstract** se teď neuvádí).

Tento typ se používá tak, že jej jiné třídy implementují, viz klíčové slovo implements, a zavazují se tak, že překryjí poskytnuté metody.

Rozhraní se obvykle pojmenovávají přídavnými jmény.

```
public interface Plosny {
  public double getObsah();
}
```

```
public class Obrazek implements Plosny
{
  @Override
  public double getObsah(){
    return getVyska()*getSirka();
  }

//...
}
```

Podobně jako u polymorfismu nad třídami, i u rozhraní jde vyrábět proměnné typu rozhraní a přiřazovat do nich objekty tříd, které toto rozhraní implementují. Mechanismus polymorfismu zde funguje totožně.

Výhodou použití rozhraní je, že takto lze stejně zacházet s objekty, které sice nemají žádný příbuzenský vztah, ale dokáží poskytovat služby stejného významu.[3]

Třída může dokonce implementovat více rozhraní najednou, na rozdíl od dědičnosti, kde Java vícenásobnou dědičnost zakazuje.

2 Úkol

Vytvoř projekt TvaryPrijmeniJmeno – doplň do názvu své jméno a příjmení.

1. Vytvoř program, který bude počítat s objekty různých tvarů: rovnostranné trojúhelníky, kruhy, obdélníky. Spodní strana trojúhelníků i obdélníků bude vždy rovnoběžná s osou x. Také budeš potřebovat objekty typu bod (není to tvar). Program na začátku vyrobí sadu tvarů s náhodnými rozměry a bude nad nimi provádět různé výpočty s využitím polymorfismu.
2. Vyrob třídu `Tvar` jako abstraktní. Bude obsahovat položky společné všem tvarům. Vytvoř v ní alespoň jednu abstraktní metodu (musí to mít smysl). Konkrétní tvary budou jejími potomky.
3. Každý objekt bude mít konstruktory, které umožní inicializovat jeho atributy těmito hodnotami:
   - kruh – střed a poloměr,
   - trojúhelník – střed a délka strany,
   - obdélník – střed, výška a šířka.
4. Každý objekt umí spočítat svou plochu a obvod.
5. Vytvoř pole o alespoň 10 tvarech a vlož do něj náhodně tvary s náhodnými rozměry v těchto mezích:
   - poloměr, výška, šířka: 1–20
   - souřadnice středu (x a y): 20–80
6. Využij polymorfismus pro výpočet
   - součtu obsahů všech tvarů,
   - součtu obvodů všech tvarů.

   Vypiš tyto hodnoty.
7. **Bonus:** Zajisti, aby se objekty generované do pole nepřekrývaly (stačí, když si ohlídají pravoúhlý prostor kolem sebe). Pokud vyrobíš objekt, který zasahuje do prostoru jiného objektu v poli, zahoď jej a zkus vyrobit nový. Nakonec vypiš v procentech, kolik volného prostoru zůstalo ve čtverci vymezeném body [0, 0], [100, 100] po zaplnění tvými objekty.

Pomůcka: Generátor náhodných čísel uděláš pomocí třídy Random.

```
Random nc = new Random();
int n = nc.nextInt(100); // <0, 99>
double x = nc.nextDouble(); // <0, 1)
```

3 U objektů, které jsou z logiky věci příbuzné, je samozřejmě lepší použít dědičnost tříd. Předek může uchovávat společné atributy a poskytovat metody, které by bylo zbytečné implementovat znovu v každém potomkovi.